

GELİRİN ÇOĞUNU PATRONLAR ALIYOR AMA VERGİNİN ÇOĞUNU İŞÇİLER ÖDÜYOR

Vergi yükü işçinin sırtında

İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'nın (İSMMM) raporuna göre sayıları 5 milyona yaklaşan asgari ücretliler, Türkiye'nin en büyük 90 dev firması kadar vergi öderken, 6 milyon 750 bin civarındaki tüm ücretlilerin ödediği vergi ise Türkiye'deki 652 bin şirketin ödediği vergiyi geçti.

İSMMM'nun Gelir İdaresi Başkanlığı İstatistikleri, OECD Vergi Tabanı Verileri ve Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilatı üzerinden yaptığı "Türkiye Vergi Profili" araştırmasına göre Türkiye'nin vergi adaletinin temel unsurunu oluşturan "az kazananan az, çok kazananan çok" ilkesini hayata geçirememesinin faturası yine ücretliye kesildi. Türkiye ekonomisi bir yandan vergi toplamakta sıkıntı çekerken, öte yandan gelirler politikasının temelini oluşturması gereken "gelir, servet ve sermaye kârları" üzerinden alınan vergiler, kişilerden gelirine bakılmaksızın, aynı oranda alınan ve "adaletsiz vergi" olarak nite-

Arçelik

lendirilen dolaylı vergilere göre devede kulak kaldı. Özel Tüketim Vergisi ise adeta devletin kazanç kapısı haline geldi.

Rapora göre 2010 yılının tamamında 4 milyon 738 bin asgari ücretli ortalama bin 63 TL vergi ödeyerek, kamunun kasasına 5 milyar 38 milyon TL kaynak aktardı. Böylelikle asgari ücretli aralarında Ford, Mercedes-Benz Türk, Oyak Renault, Arçelik, Yapı Kredi, Vakıflar Bankası, HSBC, Aygaz, Petrol Ofisi gibi dev şirketlerin bulunduğu, Türkiye'de 2010 yılında en fazla kurumlar vergisi veren 100 firmanın 90'nun toplamı kadar vergi ödedi. 22 milyar 649 milyon TL vergi ödeyen diğer ücretliler ise, asgari ücretlilerle beraber, toplamda 12 milyar TL vergi ödeyen 100 firmanın iki katından fazla vergi ödedi. Ücretlilerin

toplam ödediği vergi ise tüm şirketlerin ödediği vergi miktarına ulaştı. Buna göre yaklaşık 6 milyon 750 bin ücretli, 652 bin şirketten daha fazla vergi ödedi.

Toplam servet, gelir ve sermaye kârlarından elde edilen verginin yüzde 43'ü ücretlilerin cebinden çıktı. OECD ülkelerinde 9 ülke asgari ücrette vergi uygulamazken, 6 ülkede vergi oranı yüzde 10'un altında. Türkiye yüzde 15'lik

RENAULT

vergi oranıyla asgari ücretliden en fazla vergi alan ülke durumunda.

Rapora göre Türkiye sosyal güvenlik katkısı oranları bakımından da OECD ülkeleri ortalamasının gerisinde. Sosyal güvenlik katkısı ortalaması OECD ülkeleri için millî gelirin yüzde 9'u iken, Türkiye'de yalnızca yüzde 6.1.

Rapora göre Türkiye gelirler politikası büyük oranda adaletsiz vergi olarak tanım-

lanan "dolaylı vergiler" üzerine kurulmuş durumda.

Özel Tüketim Vergisi ise devletin adeta kazanç kapısı oldu. Bu yolla devlet, tüm vergi gelirlerinin 4'te 1'ini karşılayacak devasa bir kaynağa sahip durumda. 2010 yılında toplanan ÖTV ise 56 milyar TL. Bunun faturası ise petrol ve doğalgaz

ürünlerine, kolalı gazoz, alkol ve tütün mamullerine, motorlu taşıt araçlarına, dayanıklı tüketim ve diğer mallara yapılan zamlarla kendini gösteriyor. 2010 yılında petrol ve doğal gaz ürünleri 32 milyar TL'lik büyük bir gelir yaratırken, alkol ve tütün ürünleri ve kolalı gazozda 18 milyar TL'ye ulaşan bir kaynak sağlanmış. 1999 yılında deprem vergisi olarak uygulamaya giren ve daha sonra kaldırılan Özel İletişim Vergisi de, 4 milyar TL ile uygulamadaki önemini koruyor. (HABER MERKEZİ)

KRONİK SORUN

İSMMM Başkanı Yahya Arkan vergi toplanamamasının ve vergideki adaletsiz dağılımın Türkiye'nin kronik sorunu olduğunu artık bu tablonun değişmesi gerektiğini vurguladı. Arkan rapora göre toplam servet, gelir ve sermaye kârlarından elde edilen verginin yüzde 43'ünün ücretlilerin cebinden çıktığını belirterek; "Türkiye daha adil ve gelir adaletini sağlayacak bir vergi sistemini tartışmak durumdadır. Vergi tabanının genişletilmesi, düşük gelir gruplarına vergi muafiyeti sağlanması, dolaylı vergilerin bütçe payının geriletilmesi vergi politikasının temel karakterini oluşturmalıdır. Mevcut yapı ne yazık ki, eşitsizlikleri derinleştirici bir rol oynamaya devam etmektedir" dedi.